

NAKLADNIK

Pučko otvoreno učilište Zagreb
Ulica grada Vukovara 68
HR – 10000 Zagreb

PUČKO
OTVORENO
UČILIŠTE
ZAGREB

ZA NAKLADNIKA

Ivan Šutalo
Pučko otvoreno učilište Zagreb

KOORDINATORICA PROGRAMA

Ana Majurić
Odjel za kulturu i nakladništvo POUZ

AUTORICA PROGRAMA I

KOORDINATORICA SKUPA
Iva Ceraj
Hrvatski muzej arhitekture HAZU

MEĐUINSTITUCIONALNA

PROGRAMSKA SURADNJA
Hrvatski muzej arhitekture HAZU

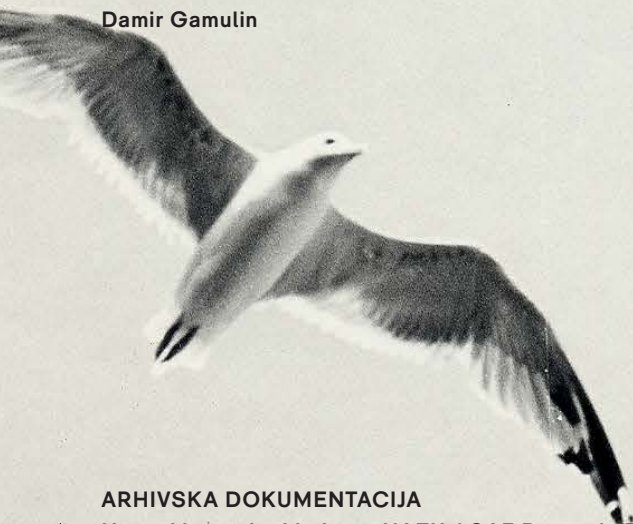
Institut za povijest umjetnosti

INSTITUT ZA POVIJEST UMJETNOSTI

DIZAJN

Damir Gamulin

ARHIVSKA DOKUMENTACIJA

Hrvatski muzej arhitekture HAZU / OAF Bernardo Bernardi
Foto-arhiv knjižnice POUZ / Željko Krčadinac, 1961.

Realizirano uz potporu

Ministarstva kulture i medija RH

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
i medija
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture
and Media

Godina čitanja

GODINA
ČITANJA
2021

U sklopu međuinstitucionalnog programa MODERNIZAM ZA SVE! u organizaciji Pučkog otvorenog učilišta Zagreb, te u suradnji s Hrvatskim muzejom arhitekture HAZU i Institutom za povijest umjetnosti u Zagrebu, organiziran je znanstveno-stručni skup u povodu stote obljetnice rođenja Bernarda Bernardija (1921.–1985.), arhitekta i klasika hrvatskoga modernog dizajna. Kao suosnivač umjetničke skupine EXAT 51, Bernardi je trajno zagovarao implementaciju avangardne misli o sintezi svih umjetnosti u prostorima stambenih i javnih interijera. Obilježja opusa, u znaku dinamičke ravnoteže između silnica dvaju europskih moderniteta – konstruktivnog i organskog, skladno prožimaju ambijentalne cjeline niza nagrađenih interijera. Počevši od osnivanja Centra za industrijsko oblikovanje i stalnog članstva u Radnoj grupi za profesionalnu praksu ICSID-a, do predsjedanja novoosnovanim Društvom dizajnera Hrvatske (danas: HDD) i promicanja uspostave visokoškolskog zagrebačkog modela, Bernardi je neumorno zagovarao uspostavu nove struke i profesije dizajna u Hrvatskoj. Nastavno njegovu aktivističkom djelovanju, ovim se skupom predstavlja niz relevantnih, aktualnih projekata – realiziranih, planiranih, kao i onih u radnom procesu – koji u svojoj strukturi sadrže motivacije, interpretacije ili poticaje imanentne Bernardijevu opusu ili javnom strukovnom radu. Na taj način, skup ima za cilj ukazati na ulogu dizajnerske baštine modernizma kao nezaobilaznog elementa u procesu strukturiranja kulturne memorije, razvoja svijesti o vlastitim vrijednostima i u konačnici uspostave proširenog kulturnog identiteta u europskom kontekstu.

Bernardiji 100

MODERNIZAM ZA SVE!
60 GODINA ZGRADJE PUČKOG OTVORENOG UČILIŠTA ZAGREB 1961.–2021.

ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP U POVODU STOTE OBLJETNICE ROĐENJA BERNARDA BERNARDIJA (1921.–1985.)

Pučko otvoreno učilište Zagreb, Ulica grada Vukovara 68, HR – 10000 Zagreb, Mala dvorana POUZ, četvrtak, 23. prosinca 2021. s početkom u 18:00 sati

PROGRAM

Skup moderira: dr. sc. IVA CERAJ

POZDRAVNE RIJEČI I OTVARANJE SKUPA

18:00

IVAN ŠUTALO, dipl. ing.
ravnatelj Pučkog otvorenog učilišta Zagreb

izv. prof. dr. sc. BORKA BOBOVEC
upraviteljica Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU

IZLAGANJA

18:10

dr. sc. IVA CERAJ, znanstvena suradnica i viša kustosica
Hrvatski muzej arhitekture HAZU u Zagrebu

TILLYKKE BERNARDI! OD SAS HOTELA U KOPENHAGENU DO RADNIČKOG SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Za vrijeme stručnog boravka u Skandinaviji 1960. godine, Bernardi je imao priliku posjetiti SAS hotel u Kopenhagenu čiji je interijer Arne Jacobsen opremio mobilijarom mekih, organskih linija u izričaju nordijskog modernizma. Po povratku u Zagreb 1961. godine, Bernardi je za interijer zagrebačkog Radničkog sveučilišta Moša Pijade oblikovao sistem namještaja na tragu iste provenijencije. Obje zgrade danas povezuje prisutnost preostalog namještaja in situ – dok je u kopenhaskom interijeru preostao tek jedan izvorni dio kao mikrokozmos ili „vremenska kapsula“ izgubljene cjeline (M. Sheridan), u zagrebačkom interijeru razvidne su tri potencijalne revitalizacijske zone prostorne i kulturne memorije. Saznanja o izvornim pozicijama mobilijara pružaju arhivske fotografije, a zoniranje se oslanja na rezultate održanih diskusija „U fokusu“ (2017.–2019.) kojima su generirana nova saznanja o zgradi kao nositelju antologijskih vrijednosti arhitektonske i dizajnerske baštine zagrebačkog modernizma.

18:30

dr. sc. VANJA BRDAR MUSTAPIĆ, muzejska savjetnica,
voditeljica Zbirke namještaja i Zbirke varia
Muzej za umjetnost i obrt u Zagrebu

O DEMOKRATIČNOSTI DIZAJNA – NAMJEŠTAJ BERNARDA BERNARDIJA IZ FUNDUSA MUZEJA ZA UMJETNOST I OBRT U ZAGREBU

U Zbirci namještaja Muzeja za umjetnost i obrt čuvaju se pojedini ključni primjerci dizajnerskog opusa Bernarda Bernardija: stolice A-2, naslonjač A-4, polunaslonjač A-15, stol B-8 te naslonjači komercijalnog imena Simona. Većinu tih modela dizajnirao je za vlastita interijerska rješenja javnih prostora (RANS, Zračna luka Zagreb, hotel Maestral u Brelima), koristeći se i ranijim prototipovima, a pojedini primjerci bili su prezentirani i na izložbama (1. i 2. Zagrebački triennale, Zagrebački salon...). Glavnina navedenog namještaja bila je transponirana u industrijsku proizvodnju domaćih tvornica (DI Vrbovsko, Goranprodukt Čabar...). Time je zaživjela konstantno isticana nužnost suradnje dizajnera i tvornice u proizvodnji kvalitetnog namještaja, reflektirajući demokratski karakter: dostupnost širokom krugu korisnika, primjerenost suvremenim potrebama stanovanja, te ispunjavanje „osjećajne sfere doživljajnosti“ – komponente koja je imanentna Bernardijevoj humanističkoj viziji uloge dizajna.

18:50

izv. prof. dr. sc. LOVORKA MAGAŠ BILANDŽIĆ
Odsjek za povijest umjetnosti
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

PATRICIA POČANIĆ, asist.
Odsjek za povijest umjetnosti
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

„NOVOM ŽIVOTNOM SADRŽAJU ODGOVARA NOVI ŽIVOTNI PAYSAGE“ – BERNARDO BERNARDI I STUDIO ZA INDUSTRIJSKO OBLIKOVANJE
Tijekom 1950-ih Bernardi je bio agilno uključen u niz inicijativa koje su redefini-rale odnos tzv. čiste i primijenjene umjetnosti, promovirale sintezu svih likovnih umjetnosti i industrijsko oblikovanje, zagovarale uključivanje umjetnika u proizvodni proces te težile uvođenju novog standarda u suvremeno stanovanje. Nedavno održana izložba Novi standard – Studio za industrijsko oblikovanje i suvremeno stanovanje 1950-ih (HDD galerija) skrenula je pozornost na

djelovanje Bernardija i njegovih suvremenika okupljenih oko EXAT-a 51, Udruženja umjetnika primijenjenih umjetnosti Hrvatske te SIO-a koji je kroz prijedloge modernog stana i njegove opreme 1950-ih ponudio model stanova-nja koji odgovara suvremenim potrebama i udovoljava visokim standardima na funkcionalnoj i estetskoj razini. U izlaganju će biti riječi o Bernardijevoj djelatnosti „u i oko“ SIO-a – od organizacije Zagrebačkog trienala (1955.) do prezentiranja namještaja i ambijenata novoga životnog pejzaža (ČIP, br. 39, 1955., str. 6).

19:10

VESNA MEŠTRIĆ, viša kustosica, voditeljica Zbirke Richter
i Zbirke Marie Luise Betlheim
Muzej suvremene umjetnosti u Zagrebu

BAUHAUS KAO OBRAZOVNI MODEL: JESMO LI PRIHVATILI OVAJ IZAZOV?

Utjecaji oblikovnih načela bauhausovskog pedagoškog modela, asimilirani u hrvatskoj kulturnoj sredini kroz djelovanje grupe EXAT 51 i Akademije primije-njene umjetnosti, svoj su vrhunac imali u nastupu na XI. Milanskom Triennalu 1957. godine. Međutim, postojanje Akademije primijenjenih umjetnosti u Zagrebu imat će dalekosežne utjecaje koji se mogu promatrati u radovima jedne generacije studenata, ali i u širem smislu u arhitektonskim i umjetničkim ostvarenjima autora bliskih Akademiji koji su imali različite obrazovne putove na kojima su usvajali nasljeđe povijesnih avangardi, progresivnu pedagogiju Bauhauusa koja ih je vodila prema eksperimentiranju i traženju autentičnih prostornih i umjetničkih manifestacija. Odjeci Gropiusova edukacijskog modela u Hrvatskoj prisutni su u mnogim inicijativama pojedinaca, među kojima je i sustavno Bernardijevo zauzimanje za obrazovanje dizajnera, te inicijativa osnivanja zagrebačkog Studija dizajna kao početka profesionalnog razdoblja dizajnerske struke u nas.

19:30

izv. prof. dr. sc. DANIJELA DOMLJAN, mag. dizajna
Zavod za namještaj i drvo u graditeljstvu
Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu

„PET MINUTA DO DVANAEST: VRIJEME JE ZA ODLUKU“ U SUSRET PONOVNOM BUĐENJU SURADNJE BERNARDA BERNARDIJA I TVORNICE TVIN

Na tragu aktivističkog slogana preuzetog iz kataloga Dorma – programa komponibilnog namještaja koji je virovitička tvornica TVIN proizvodila od 1977. godine prema Bernardijevom dizajnu – krajem 2020. godine na Fakultetu šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu iniciran je projekt BB#DORMA2#TVIN. Program Dorma i danas predstavlja izuzetno promišljen modularan sustav širokog raspona i fleksibilne prilagodbe u stambenim ambijentima, te su stoga u cilju pokretanja ponovne proizvodnje studenti diplomskog studija proveli deset dana u TVIN-u kako bi uz mentorstvo profesora i djelatnika tvornice prošli kroz sve faze razvojnog procesa i tako ostvarili moguću suradnju. Promišljanja se kreću u smjeru vraćanja starog sjaja iz razdoblja suradnje tvornice s Bernardijem kao klasikom hrvatskog dizajna slijedom edukacije i osvještavanja studenata o vlastitoj dizajnerskoj baštini, te zajedničkog interdisciplinarnog djelovanja stručnjaka iz područja povijesti umjetnosti, dizajna i drvne tehnologije.

ZATVARANJE SKUPA

19:50

ANA MAJURIĆ, prof.
Pučko otvoreno učilište Zagreb

UTA BERNARDI, industrijska dizajnerica
Firenza

Navigare necesse est – nekoliko riječi zahvale za kraj

STRUČNO VODSTVO

20:00

dipl. ing. arh. IVANA HANIČAR BULJAN, stručna savjetnica
i pomoćnica ravnateljice
Institut za povijest umjetnosti u Zagrebu

Obilazak radnih prostorija Instituta za povijest umjetnosti u Zagrebu – pisati i istraživati u ambijentu Bernardijevog mobilijara

